

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

Oglasi se računajo po tarifi v petitu; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega navadnih vrstic. Poslana, osmrtnice in javnozvalne, domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu: ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, ker ne frankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravnništvo ulica Molino piccolo št. 3, II. nadst. Odprište reklamacije so proste poštnine.

V edinosti je moč!

Častitim našim gg. naročnikom.

Pozivamo č. gg. naročnike, da ponove pravočasno naročnino za tretje četrtlje. One gg. naročnike pa, ki so v zastanku z naročnino prosimo, da isto najkasneje do 3. oktobra t. l. dopošljejo, ker bomo drugače prisiljeni ustaviti jim list.

Upravnništvo.

O posledicah padu lažiliberalecev.

Sednji dogodki na Dunaju, zmaga združenih kristijanov različnih političnih barv nad vsemoznim ali tudi na vse strani nevarnim lažiliberalizmom, so toli dalekosežne važnosti, da nam naši čestiti čitatelji izvestno ne bodo štel v zlo, ako se danes povračamo k tem, za avstrijsko politično in gospodarsko življenje epohalnim dogodkom.

Kolikor smo mogli mi zasledovati izjave avstrijskega časopisja različnih političnih barv in različnega jezika, konstatovati smo mogli, da vsa javnost soglasja v menenju, da bodo dunajski dogodki mogočno uplivali na razvoj stvari tudi po pokrajinah, po takem torej po vsej državi.

Sveda je sodil vsak list se svojega stališča: dosedanjemu gospodarstvu lažiliberalizma in njega narodno-gospodarskim načelom prijazni listi trdijo, da poneha sedaj ves napredek in da se pogreznemo v tmine staroveškega mračnjstva, dočim se nadejajo drugi, ki so občutili kruto pest brezsrčnega židovskega liberalizma, da se je odprla pot do zdravih gospodarskih načel, ko kapital ne bode mogel kar dušiti pošteno delo žuljavih rok.

Kdo ima prav? Ali one Kasandre, ki nam slikajo bodočnost v najtemnejših barvah, ali pa oni, ki trdijo, da se je avstrijska država po porazu lažiliberalecev osvobodila iz trdih okov?

Prvim se le smejemo, ker vemo, da niti sami ne verujejo temnim svojim prerokovanjem, in ker vemo, da so vse njihove jere mije zgolj hinavstvo.

Kar pa se dostaja onih družih, optimistično nadahnenih, pripoznavamo sicer, da smo tudi mi uverjeni, da je poraz lažiliberalizma začetek zdravega preporoda, toda povedati jim moramo, da se varajo, ako menijo, da se ta preporod izvrši kar v jedni noči.

To isto misel je izrazil že dni tudi jeden slovenskih listov, ki se neko nam neumljivo doslednostjo protivi stališču, na katero smo se postavili mi gledé na boj med židovskim liberalizmom in njega čilimi nasprotniki. Pravi namreč: „Na vso notranjo politiko pa dunajske volitve ne bodo tako vplivale, vsaj

se daj še ne, kakor domnevajo optimistični preroki.“

Ako je označenjem „optimistični preroki“ menil dotični list tudi nas, mu moramo že povedati, da se je pošteno zmotil. Ali to nič ne dé. V stvari sami se torej vjemamo: „Izid dunajskih volitev — to so lastne besede istega lista — bode brez dvoma imel važnih posledic ne samo na Dunaju, nego tudi v posamičnih kronovinah“. To trdimo tudi mi in nič drugega. Sicer pa smo tudi mi toliko pametni, da ne pričakujemo, da te posledice nastopijo kar neposredno in da bomo videli že jutri zjutraj, ko se prebudimo, kakó je že temeljito preosnovano naše politično in gospodarsko življenje. Rane, koje je zasekal nemški liberalizem, so globoke; korenine zla so se razprostrle na globoko in široko; tu bode treba dolgega in vstrajnega dela, da se popravi, kar so zagrešila desetletja židoliberalnega gospodstva. Na to stran se mi ne udajemo nikakemu optimizmu.

Toda slednjič se je moralo zgoditi, kar je bilo neizogibno potrebno: pričeti je trebalo in zastaviti sekiro. Začetek je srečno storjen s porazom židovskih liberalcev na Dunaju. Ako hočemo uničiti gnij zistem, porušiti moramo najprej onega, ki vzdržuje ta zistem.

Preobrat, ki se je jel vršiti s porazom liberalcev, je gotovo epohalen in uverjeni smo, da letošnje dunajske volitve značijo visok mejnik med minolostjo in bodočnostjo. Ali pri takih preobratih tudi mi ne smemo biti malenkostni, da bi velike stvari podrežali — nočemo reči: malim — ali manjšim stvarim.

Se slovenske strani se je pobijalo naše stališče nasproti dogodkom na Dunaju zlasti radi postopanja krščanskih socialstov z ozirom na česko šolo na Dunaju. Kdo bi hotel trditi, da mi tržaški Slovenci — mi, ki se že celo desetletje borimo za slovensko šolo v Trstu — ne poznamo in cenimo veliko važnosti šole na razvoj naroda? Kdo bi hotel trditi kaj takega? No, pustimo to, saj smo še pred par dnevi jasno povedali svoje nazore o neprecenljivem vplivu šole na življenje naroda!

In vendar: naj še toliko hrepenimo tržaški Slovenci po svoji šoli v našem mestu, vendar ne bi hoteli žrtvovati katerega-koli važnega načela iz svojega programa le v ta namen, da bi to, ker moramo slednjič dobiti, dobili pol leta ali jedno leto popred.

Na to stališče smo se postavili tudi glede na česko šolo na Dunaju. Mi razumemo hrepenenje dunajskih Čehov, da bi prišli na šolskem polju do pravic, zajamčenih jim v osnovnih zakonih, odobrujemo tudi, da niti za trenotek ne prenehajo zahtevati tega, kar jim

pojdí, da zopet zaprém. Je sicer v sobani tudi mrzlo, pa zakurim vama. Počakaj, Marjeta, jaz ti pomorem odložiti to breme — semkeje-le je postavi, takó! — a sém pak se vsedi... Meni se zdi, Marjeta, da jokiš? Kaj ti je?“

Žena, ki je doslej tajila solze, spustila se je v bolesten jok.

„Kaj je materi, Klarica?“ povprašal je župnik dekletce pobožavši jo po mrzlem licu.

„Ker so nama oče umrli!“ rekla je deklica in videča mater jokati, razjokala se je tudi ona, revica.

„Oče? — Vavclav ti je umrl, Marjeta?“ Marjeta je prikimala z glavo.

„Kedaj?“

„Po leti. Ubil se je v lesu. Saj je stalo to v vseh novinah.“

„Novine mi ne pridejo celo leto v roke. Pa kaj je bilo dalje?“

„Delala sem na dvoru do nedavna. Pred tednom pak sem bila odpuščena iz službe.

gre, ali odobravati ne bi mogli, ako bi hotelo temu sicer važnemu vprašanju, podrežati še važnejše vprašanje.

Intako važnejše vprašanje je definitivni poraz one velike stranke, ki je bila vsikdarnajveča sovražnica političke in narodne svobode vseh, ki ne hote prisezati na zastavo požidjenega liberalizma — one stranke, ki se liki klop drži one „svobode“ v trgovini in kupčiji, ki se pri vsakem koraku z rokavom dotika kazenskih zakonov, ki torej neprestano balancira ob roba — sleparstva.

Poraz te stranke je pa tem važniši, ako pomislimo, od kje dobiva ista glavno podporo, kje jej je skoro jedina zaslomba! Na Ogerskem gospoduje danes židovski liberalizem toli oblastno, kakor menda v nijedni drugi državi v Evropi. Liberalizem na Ogerskem crpi svojo nerazrušljivo moč iz ugodnosti, koje nudi onostranski polovici monarhije pogodba, ki se je zasnova po nesrečni vojski leta 1866 in se obnovlja vsakih deset let in ki nalaga naši polovici gromoviti del dolžnosti, oni drugi polovici pa ogromen del vpliva na totransko notranjo politiko, a skoro izključljiv vpliv na vnanjo potiko. Mi jim v svoji stari popustljivosti dovoljujemo velikanske ugodnosti, v plačilo zato pa nam Madjari delajo srdito konkurencijo na vseh poljih in nam uničujejo trgovino in industrijo.

Poleg vsega tega ne smemo pozabiti da je ravno v Madjari poosebljeno sovrašstvo do Slovanov, da so ravno Madjari glavna zapreka, da Slovani ne morejo priti do primerne veljave v državi.

Poleg mizerije torej, koje nam provzročajo Madjari na gospodarskem polju, so oni še redniki najhujših naših narodnih nasprotnikov — nemških liberalcev.

Vse to moramo dobro premisliti, ako hočemo prav razumeti važnost obnovljenja pogodbe z Ogersko. Tu moramo zastaviti vse svoje sile, ako hočemo, da pride avstrijsko Slovanstvo do primerne veljave v notranji politiki in do primerne vpliva tudi na vnanjo politiko. Po tem cilju moramo stremiti, vse drugo pride samo ob sebi. Zistem treba porušiti, ugodne posledice ne izostanejo potem.

A sedaj se vprašamo: je-li opaziti kje resne volje in pravega poguma, ki je potreben za doseg tega cilja? O nemških liberalcih ne govorimo, ker le-ti bi morali biti svoji lastni sovražniki, ako bi hoteli rušiti dosedanje razmerje; ali tudi konservativci in Poljaki menda niti ne mislijo na to, da bi se zaresno lotili dela za spremembo razmerja, ki je pogubno za nas v gospodarkem, poli-

Šle sve iskat tebe, toda tam so nama povedali, da si se preselil na župnijo v Kamenico. Odšli svi toraj s Klarico za teboj. Prišli svi te poprosit, ne miloščine, — marveč blagodarnega sveta, kaj je nama sedaj početi, česa se imave poprijeti, kam se obrniti? Zapuščeni sve, na svetu imave le tebe — svetuj nama!“

In vnovič so porosile solze blede, shujšano lice.

Gospod župnik se je zamislil.

„Nu, ne jokajta otroka, saj ni še takó hudo. Ne primerjajta svojega življenja z življenjem bogatinov, marveč onih, katerim se godi še hujše kakor vama, ter pomirita se! Ne jokajta, jaz vaji ne izženem. Ostanita tukaj in dobro! Imam sicer le „cesarsko“ faro, toda — saj bi mi Bog dal drugo, ko bi spoznal, da bi se na tej ne zamogel preživeti. Trudil se bom za te kakor brat, a za te Klarica, kakor oče. Pojdi sem k meni, — ti še ne poznaš strica? Ti ne veš, dasem tvoj

tiškem in narodnem pogledu. Gola resnica je, da se je za odločen boj proti dosednji krivici oglašila le ona skupina, koji je na čelu oni dr. Lueger, ki je postal persona ingratissima menda tudi v Ljubljani.

Na obnovljenje pogodbe z Ogersko moramo torej tudi misliti, ako hočemo prav soditi sedanje dogodke na Dunaju. Ob tem važnem vprašanju bode dr. Lueger dragocen zaveznik vsem onim, ki odkrito želé, da se pogodba z Ogersko obnovi oziroma spremeni takó, da bode res odgovarjala gospodarskim silam obeh državnih polovic in da obvelja za oba kontrahenta načelo: kolikor pravic toliko dolžnosti.

Na Dunaju je torej zmagala tudi misel pravičnega obnovljenja pogodbe z Ogersko. Nasledki taki zmagi značili bi za avstrijske Slovane odrešenje iz nečastnega razmerja gospodarskega in političkega podrejenja in le blagoslovljati bi morali vsakogar, ki je takó ali takó pripomogel do — odrešenja!

Politiške vesti.

V Trstu, dne 1. oktobra 1895.

513 let je minolo včeraj, odkar se je mesto tržaško združilo z državo avstrijsko; združilo na svojo veliko srečo. Bog zna, da-li ne bi trava rasla po današnjih krasnih ulicah in trgih tržaških, da ni ščitilo tega mesta modro žezlo Habsburgov. Vsi vladarji avstrijski zaporedoma so obsipali se svojo milostjo in dobrohotnostjo ta naš emporij ob obalah Adrije, povzdignili so ga na tako višino, da tržaška trgovina znači avstrijsko trgovino, da je torej razvoj trgovine v vsej državi tesno spojen z razvojem našega mesta. Da ne pretirujemo, pričajo vsakoletni steno-grafični zapisniki državnega zbora. Lahko rečemo namreč, da se o nijednem mestu — niti o prestolnici sami — ne govori toliko, nego o interesih mesta tržaškega. Danes se nahaja sicer naša trgovina v kritičnem položaju, toda uverjeni smo, da merodajni činitelji ne opuste ničesar, kar more odvrniti pretečo nevarnost.

Tako je država neprestano skrbela za blaginjo našega mesta. S prvega so prebivalci tega mesta tudi res in brez izjeme pripoznavali vse te dobrôte; in hvaležni so bili in pridobili so svojemu mestu naslov „la fedelissima“. V novejem času pa se je v tem pogledu marsikaj obrnilo — na zlo. Danes je tudi takih med prebivalci tega mesta, ki črno nehvaležno plačujejo — dobrôte, ki mrzé to državo-dobrotnico in ki celó proganjajo nas drugorodce, v glavnem zato, ker smo

strie? Pojdi sem, takó. A razveži si ta robec in obriši si očesca. Koliko si stara?“

Marjeta je povedala, da bo imela spomladi sedem let.

„Je-li hodila že v šolo?“

Hodila je v vasi, kjer so poprej bili, toda le kratke čase.

„Nu, tukaj imam tudi šolo. Jutri zgodaj — ne, v ponedeljek, da nekoliko odpočiješ — v ponedeljek torej te popeljem k gospodu učitelju. Imaš knjig?“

„Nimam.“

„Kupim ti jih. Je-li pak imaš za zimo tople obleke? Nimaš. Pa ti tudi nekaj obleke preskrbim. Vse ti kupim. In ti, Marjeta, ne jokaj mi več. Kdor joče za roko, izgubi tudi pogled. Ostanesh pri meni, pa boš oskrbovala kuretino in krave in —“

„A kaj bodo potem dekle delale?“

„Dekle? Katere? — Nimam nobene!“

„Kdo pa oskrbuje sedaj kuretino in...“

(Dalje prih.)

PODLISTEK.

Klarica iz farovža.

(Dalje).

In prižgavši malo svetilnico, se je oblekel, šel ven in pokaral psa. Odpri je duri.

Ženska. Na hrbti breme z vajnicami, a za roko je držala malo dekletce povito v zakrpano obleko.

„Kdo sta?“ povprašal je župnik, dvignivši svetilnico nad glavo.

„Me dve sve to, brate, me dve — jaz in ta —“

„Kaj? — moja sestra? — Ti si to Marjeta? — In ta deklica —?“

„Je moja hči Klarica.“

„Za Boga! prej bi se bil nadejal smrti, nego da še tebe, Marjeta, kedaj vidim. Koliko sem povpraševal, poizvedoval — od tvoje poroke kakor bi bila v vodo padla. Nu, pozdravljam te, sestra, in tebe, malenka tudi — kakó ti je ime? Klarica, pojdi Klarica,

in hočemo ostati zvesti in lojalni podaniki te države.

Velike so krivice, ki nam jih prizadevajo naši sodržavljani drugih narodnosti, ali tolike ne morejo postati nikdar, da bi moglo uničiti zvestobo našo do države; neizprosno, dosledno in vztrajno se hočemo boriti proti krivic, ki se nam godi, ali v najsrditšem boju ne pozabimo ni za trenotek — svojih dolžnosti do monarhije in dinastije. Tako je zapisano v naših srcih; a kar je zapisano v srcih, tega ne morejo zatreti zlovoljni ljudje!

Občinske volitve na Dunaju. Včeraj se je vršila ožja volitev v okraju Neubau. Ta jedna sama ožja volitev je bila velike važnosti, kajti odločilna je bila, da-li antisemitje prispó do dvetretjinske večine ali ne. In res je zmagal antisemit Lehofer proti liberalcu Frauenbergerju, in sicer 214 proti 172 glasovoma. Antisemitska stranka imela bode torej dvetretjinsko večino v mestnem zastopu in sedaj je odvisen vsak prepir, ali se bodo liberalci udeleževali sej ali ne. Včerajšnja ožja volitev je obsodila liberalce v popolno obnemoglost. Sic transit gloria mundi.

Najlepša pa je ta, da hočejo liberalci krivdo na groznem porazu, ki jih je doletel, zvrčati celó na bivšega svojega vodjo — dra. Plenerja. Poznani bivši podžupan Richter je rekel nekemu ogrskemu časnikarju, da je na vsem kriv Plener, ker ni uravnal plač uradnikom. Še pogumnejši pa je levičar Menger, ki zvrča krivdo na Taaffeja, na klerikalce, na nemške nacionalce, na Čeha, na državne uradnike; posl. Suess je pa milejši — ta mož zvrča krivdo le na grofa Taaffeja. Čudaki so res, ti liberalci: povsodi okrog iščejo vzrokov svojemu padu, le tam ne, kjer res tiči — v samih sebi! — Zlasti Slovence utegne zanimati trditve omenjenega časnikarja, da se je tudi kanonik Klun izjavil proti krščanskim socialistom in da je grof Hohenwart naprosil kneza Lichtensteina, naj si izbere drugo mesto v zbornici, ker ne želi sedeti poleg antisemita.

Torej hočeta Hohenwart in Klun po vsej sili prezirati mogočno gibanje na Dunaju, celó izzivati hočeta javno menenje. Tako postopanje ne priča o državniški modrosti, pač pa o — trmi. Njiju volja, njiju zveličanje.

Dr. Plener ne kani vsprejeti državnozbornskega mandata, ki mu ga je ponudila vnovič trgovinska zbornica v Hebu. Postava ne zabranjuje sicer, vendar pa ni umestno, da bi bili uradniki pri skupnih uradih, torej uradniki obeh državnih polovic, členi parlamenta v tej ali oni polovici. Tako sodi menda tudi g. Plener.

Namestnikom v Galiciji je imenovan, kakor je bilo pričakovati, dosedanji deželni maršal knez Sanguszko.

Za sedanje odnošaje na Hrvaškem je jako značilno dejstvo, da so iz županijske hiše v Oseku odstranili sliko biskupa Strossmayerja, ki ni bil le pri veliki župan konstitucionalne dobe, ampak je tudi prvi dobrotnik naroda hrvaškega. Hlapci sedanjega zistema na Ogorskem odrekajo seveda velikemu biskupu sleherno zaslugo za Slavonijo. Kaj je njim do tega, da je narod hrvaški šele po velikodušnosti biskupa Strossmayerja došel do tega, kar je in ima danes na kulturnem polju, kaj jim je do tega, da je mnogoteri med njimi samimi le po dobroti biskupa postal to, kar je — pozabili so na dobroto, ki so jih uživali ter hitajoči sedaj za judeževimi groši proganjajo svojega dobrotnika. Tudi to prognanje slike Strossmayerjeve kaže, kako daleč je zašel narod hrvaški v zavisnost od Žido-Madžarov!

Deželnozbornske volitve v Galiciji. Včeraj so volila mesta in trgovinske zbornice. Do tega trenutka, ko to pišemo, je poznanih le 12 izidov. Izvoljenih je 6 prejšnjih poslancev in 6 novincev. Med izvoljenimi je tudi bodoči minister Bilinski.

Število uradnikov pri rudniških oblastih se je z najvišim sklepom povišalo od 69 na 94. To povišanje je opravičeno v mogočnem razvoju avstrijskega rudarstva, sosebno pri kopanju premoga.

V poslanski zbornici ogerski predložil je finančni minister proračun za leto 1896. Ta proračun izkazuje večje izdatke, a tudi dohodki so proračunjeni za 5% milijona više.

Poslanska zbornica je vsprejela slednjie predlogi o enakopravnosti Židov in svobodnem izvrševanju vere. Da vidimo, kaj poreče k temu magnatska zbornica.

Različne vesti.

† Hrabroslav Volarič.

Čemur se je bilo bati, se je res dogodilo: dični skladatelj slovenski, ponos primorskih Slovencev, uzorni učitelj, ljubeči soprog in skrbni oče **Hrabroslav Volarič** ni več med živimi. Kruta bolezen je strla to mlado nadobudno življenje, položivši je v prerani grob, ob katerem se topi v solzah udova in plaka četero nepreskrbljenih otročičev. Bog naj potolaži te zapuščene sirote, tebi pa, uzorni Hrabroslave, daj večni mir in pokoj! Rahla ti zemlja slovenska!

Nadvojvoda Fran Ferdinand d'Este povrnil se je včeraj na Dunaj. Njegova bolezen gre na boljše. V kratkem odpotuje veliki vojvoda na Mali Lošinj.

Tuji gostje v Trstu. Predvčeršnjem dospela sta iz Cetinja preko Kotora z Lloydovim parnikom „Graf Wurmband“ v Trst črnogorski finančni minister in knežev pobočnik vojvoda Gjuro Matanović ter knežev tajnik Zenoović. Finančni minister odpotuje od tu na Dunaj. — Z istim parnikom dospelo je v Trst pet črnogorskih dijakov, kateri so namenjeni v Pariz, kjer bodo nadaljevali svoje nauke.

Zopet boj za krajevna imena! Te dni zakadil se je „Il Piccolo“ z vso svojo jezico v slovensko ime „Tržič“, kliče, kakor smo že omenili, celó vlado na pomoč, da naj zabrani tako pačenje krajevnih imen. Ni naša naloga preiskovati, katero ime je jezikovno opravičnejše: ali „Tržič“, ali pa „Monfalkone“. Računati je z dejstvom, da žive v tem kraju Slovenci in Lahi in da prvi imenujejo to mestce „Tržič“, drugi pa „Monfalkone“. In to dejstvo mora vlada v krajevnem imeniku zabeležiti, ne da bi preiskovala, kdo ima prav, ali Slovenci ali Italijani. To pripoznava popolnoma nepristransko tudi današnji službeni list v svoji prilogi. A zajedno, ko priznava, da imajo Slovenci jednako pravico rabiti svoja krajevna imena kakoršno imajo Lahi za svoja, spakedral je isti službeni list že ime „Tržič“ v „Tercig“. Mar naj ta spaka pride v službeni krajevni imenik? Kdo pozna kraj, ali mestce na Goriskem, ki se zove „Tercig“? Nihče. Ako torej že hočete biti pravični, kakor vam velevala zakon in dolžnost, ne kvarite imen in ne pretvarjajte jih v neumljive spake. Sleherni, najpreprostejši Slovenec zna, kaj pomenja „tržič“ v našem jeziku, kaj pa pomenja „Tercig“, tega ne pogođi niti najspretniši jezikoslovec. Kakor puščate Lahom in Nemcem njih imena nepokvarjena, tako pustite in spoštujte tudi naša!

Lokalna železnica Trst-Poreč-Kanfanar. To namerovano črto preiskuje sedaj na licu mesta par inženirjev, službujočih podvzetnikoma Antonelliju in Dreossiju v Červinjanu. Čudno je, da je načrte za to železniško progo izdelala tvrdka Sönderop & Co v Berlinu, kakor da ne bi imeli v Avstriji dovoljno inženirjev za izdelovanje železniških načrtov. Te načrte kupila sta od berlinske tvrdke podvzetnika Antonelli in Dreossi. — Te dni mudila sta se na Dunaju zaradi te železnice člena deželnega odbora istrskega, dr. Gambini in dr. Cleva. Ni pa došlo ničesar v javnost o tem, kaj sta opravila.

Pri dirki kluba biciklistov „Tržaškega Sokola“ minole nedelje dobil je prvo nagrado brat Josip Kranjc, drugo pa brat Nazarij Grižon. Dirka se je vršila na cesti Opčina - Sežana.

Še darovi za Kranjsko. C. kr. namestništvu v Trstu dospeli so še ti-le darovi za Kranjsko: od okr. glavarstva na Voloskem svota 101 pl. 50 nč., nabrana v Kastvu; od okr. glavarstva v Sežani svota 121 gld. 55 nč., nabrana v Slivnem in Šempolaju. Vsega došlo je tržaškemu namestništvu za Kranjsko: 18.204 gld. 42½ nč., 240 frankov in 15 lir.

Nezvest uradnik. Pristav državne železnice Ivan Pessa, o katerem smo sporočili, da je poveril svoto eraričnega denarja in pobegnil, stavljal se je včeraj prostovoljno tukajšnjemu c. kr. redarstvenemu ravnateljstvu.

Priznal je svoje poverjenje odkritosrečno. Redarstveno ravnateljstvo stavilo ga je deželnemu sodišču na razpoloženje, pridržavše ga v zaporu.

Nezgoda. Včeraj splezal je 12letni Josip Valmarin, stanujoči v ulici del Ronco hšt. 12, na lopo na dvorišču, kjer je skladišče lesa naslednikov Revoltelle. Gnile deske so se udrle pod težo dečkovega trupla in fantič je telebnil kakih 6 metrov globoko na tla. Poklicali so zdravnika z zdravniške postaje, kateri je konstatoval, da si je deček pretrésel možgane. O tej stvari obvestili so sodišče.

Napadeni cigani. Iz Tologe (Spanjska) poročajo dne 26. m. m.: Sinoč je navalila tolpa mladenčev iz predmestij na kočje pred mestom nastanjenih ciginov. Napadalcu pometal so pohištvo iz koč na cesto in je zažgal. Prihiteli so orožniki ciganom v pomoč, toda razjarjeni napadalcu vsprejeli so jih s kamenjem. Orožniki so ustrelili na izgrednike in prijeli 20 njih. Ta napad bil je pojav masčevanja, kajti na javnem plesu na minolo nedeljo se je jeden cigan spril z nekim mladim zidarjem iz Tologe. V nastavšem pretepu je cigan pograbil škarje in bliskoma izbozel zidarja obe očesi. Par sto mladenčev se je hotelo že minoli terek masčevati nad cigani, toda takrat je policija preprečila napad. No, mladež ni mirovala in kdo zna, kaj bi se bilo dogodilo s cigani, da jih niso obvarovali orožniki.

Sodnijsko. V poslednjem zasedanju tržaškega porotnega sodišča bila sta med ostalimi tudi obsojena zaradi tatvine Andrej Bubnič in Alojzij Kastelic. Ukradla sta bila dne 20. avgusta min. l. kakor smo svoječasno sporočili, v Hallu na Tirolskem 56 žepnih ur in nekoliko srebrnih verižic. Ko sta se bila vrnila v Trst, skušala sta ukradene ure prodati; pri tem opravilu je pomagal 33letni Ivan Husu iz Malega Repna, v tem ko sta imela nekoliko ur skritih 30 letni čevljar Jakob Gropajc v Dragi in pa Kastelčeva 46letna mati Franica, šivilja iz Litije, stanujoča v Trstu. Državno pravdnništvo je uvedlo zatorej proti tem trem osebam kazensko preiskavo zaradi sokrivnje pri tatvini in včeraj bila je pred tukajšnjim deželnim sodiščem dotična razprava. Sodišče je spoznalo vse tri krivimi in obsodilo: Husuta na 2 leti, Gropajca na 9 mesecev in Kastelčevo na 4 mesece ječe. — 27letni kmet Ivan Gombač iz Štorij spril se je dne 17. julija t. l. s svojo materjo, ker mu je ista očitala, da nosi živila iz nje hiše svoji ženi. Gombač tega ni mogel tajiti, ker ga je mati zasačila pri takem ravnanju. Opravičeno očitauje pa ga je takó razjezilo, da je parkrat s polenom udaril po svoji materi. Včeraj stal je pred tukajšnjim sodiščem; dobil je šest tednov ječe.

Policijsko. Nadzornik stražarjev pri sv. Ivan-Vrdelskem komisarijatu, g. Vrbič, našel je onega junaka, ki je ranil domobranca Čoka v pretepu, o katerem smo sporočili v današnjem jutranjem izdanju. Dal ga je zapreti. Ta junak je 17letni mesarski pomočnik Vergilij Stern iz Trsta, pristojen v Ljubljano. Ranjenemu Čoku obrnilo se je jako na zlo. — 22letnega težaka Antona Bernardisa so zaprli, ker je po noči razgrajal blizo s. Antona novega in ni ubogal stražarjema, ki sta mu ukazala, da naj molči. — 23letni težak Henrik Ščuk iz Sežane je razgrajal v neki gostilni v ulici Erta in se nevarno pretil natakarju. Prišli so stražarji in ga odvedli v zapor. — Organi Sv. Ivan-Vrdelskega komisarijata so to noč polovili in utaknili v luknjo deset ponočnih razgrajalcev. Vse hvale vredno!

Najnovejše vesti.

Dunaj 1. Rabinec Bloch je položil svoj državnozbornski mandat.

Prag 30. Česko-nemški zaupni možje se snidejo dne 27. oktobra.

Krakovo 1. Namestnik grof Badeni je prišel sem povodom nekega volilskega shoda veleposestva ter je odpotoval potem na Dunaj.

Zagreb 30. Županom zagrebskim je bil zopet izvoljen Mošinski. V svojem nagovoru je naglašal, da je na dosedanjih vseh hvaliti bana in vlado.

London 1. Armenci v Stambulu so hoteli prirediti demonstracijo, a razpršila jih je policija. Več demonstrantov je umorjenih, ranjenih ali zaprtih.

Telovadci in telovadkinje.

Telovadba se je pričela z dnem 1. oktobra, in se bode vršila: Ob ponedeljkih od 6—7 ženski oddelek; od 7½—8½ za starejše gospode; od 8½—10 za mlajše telovadce. Ob torkih od 3—5 I. oddelek gojencev.

Ob sredah od 3—5 oddelek II. od 5—6 III. oddelek gojencev; od 8—10 predtelovadci in sicer od 8—9 teorija in od 9—10 praktični pouk.

Ob petkih od 6—7 ženski oddelek, 7½—8½, oddelek za starejše gospode in od 8½—10 za mlajše telovadce.

Ob sobotah od 3—5 I. oddelek, od 5—6 III. oddelek gojencev.

Na zdar!
Odbor „Sokola“.

Dunajska borza 1. oktobra 1895

	včeraj	danes
Državni dolg v papirju	100.75	100.85
„ „ „ „ srebri	101.10	101.05
Avstrijska renta v zlatu	121.60	121.45
„ „ „ „ krouah	101.95	100.95
Kreditno škejce	405.75	405.10
London 10 let	120.30	120.20
Napoleoni	9.54½	9.53
20 mark	11.78	11.77
100 italj. lir	45.30	45.45

Sprejme se

takoj mladenič, star 15, let, močan, vešč slovenskemu in italijanskemu jeziku in poznajoč ulice tržaškega mesta, v trgovino **B. Modic in Grebene**, na voglu ulice Via Nuova in Via S. Giovanni.

Dr. Matej Pretner

odvetnik v Trstu

si dovoljuje naznanjati, da ima sedaj svojo pisarno na **Piazza S. Giacomo št. 1 I. nadstr.** (pri Corsu).

Slovenci pozor!

Naznanjam, da sem prevzel **Taccanijevo** prodajalnico jestvin v Barkovljah, katero sem preskrbel prav bogato s **svežim** in **finim** blagom. Za mnogobrojni obisk se priporoča **Suban Ivan ml.**

Slovenci pozor!

Podpisana naznanja slavnemu slovenskemu občinstvu v Trstu in okolici, da je odprla svojo gostilno v ulici Acque št. 12. Točila bode izvrstno vino istrsko po 36 nvč. in puntigamsko pivo prve vrste po 28 nvč. Kuhinja bode preskrbljena izvrstnimi toplimi in mrzlimi jedili tako, da podpisana upa zadovoljiti slavne gg. obiskovalce. — Kosila in večerje se lahko naroče za ves mesec. — Za mnogobrojni obisk se priporoča udana

Marija Posega.

JAKOB ŠTRUKELJ - TRST

via Caserma št. 16 uhod piazza della Caserma.

(nasproti veliki vojarni),

prodaja po neverjetnih nizkih cenah vsakovrstna angleška

kolesa (bicikle)

Zastopstvo koles „**Raleigh**“ iz tovarne „**Raleigh Cycle Co. Ltd.** Nottingham Anglesko“ in koles „**Adler**“ iz tovarne H. Kleyer Frankfurt.

Kolesa „**Raleigh**“ in **Adler** so svetovno znana, poslednja rabijo se v nemški vojski. Kolesa pošilja se na deželo in na vse kraje brez vseh stroškov.

Sprejemase poprava vsakovrstnih novih in starih koles in živalnih strojev.

V zalogi nahajajo se vsakovrstna orodja in priprave za kolesa.

Zahtevajo naj se ceniki!

SPIRITUS SINEPIS COMPOSITUS

(ALGOFON)

je jedino sredstvo proti zobobolu, glavobolu itd. ter se dobiva v steklenicah, previdenih poukom za uporabo, po 20 nvč. izključno v premovani

Iekarni Praemarer (Ai due Mori)

Piazza grande, Trst.

Čuvati se je ponarejanj.

Telefon št. 207.